

Ταυτότητα και Υλικά σεναρίου		ΤΑΞΗ: Α΄
Θεματικός άξονας	Άνθρωπος και Φύση	
Θέμα	Καταστροφή της φύσης και καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης	
Τίτλος σεναρίου	«Στα χέρια των νέων η σωτηρία του πλανήτη»	
Στόχοι σεναρίου/ Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Οι μαθητές αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να εξετάσουν τη σχέση τους με το περιβάλλον και να προβληματιστούν • να ευαισθητοποιηθούν για την προστασία του περιβάλλοντος • να ερμηνεύουν και να συνθέτουν γλωσσικά ή μη ποικίλους σημειωτικούς πόρους • να εντοπίζουν τον θεματικό άξονα των κειμένων • να εντοπίζουν τα γνωρίσματα συγκεκριμένων κειμενικών ειδών • να συσχετίζουν τις γλωσσικές επιλογές με τους επικοινωνιακούς στόχους των κειμένων • να αναπτύξουν γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές • να καλλιεργήσουν τον οπτικό γραμματισμό μελετώντας σε βάθος πολυτροπικά κείμενα • να αποκτήσουν δεξιότητες κριτικού και ψηφιακού γραμματισμού • να αναπτύσσουν διάλογο και να υποστηρίζουν ελεύθερα τις απόψεις τους • να τεκμηριώνουν την άποψή τους στηριζόμενοι σε επιχειρήματα • να καλλιεργήσουν κριτική και δημιουργική σκέψη • να συνεργάζονται αρμονικά. 	
Προαπαιτούμενες γνώσεις	Βασικές γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών, δυνατότητα πρόσβασης στο Διαδίκτυο	
Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές	Πληροφορική	

Μέθοδος/ Οργάνωση	Η διδακτική διαδικασία εξελίσσεται στη βάση ομαδικών εργασιών. Υιοθετούνται βιωματικές στρατηγικές που επιτρέπουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, την ανάπτυξη του ελεύθερου διαλόγου και προάγουν την ανακαλυπτική μάθηση.
Βασικό υλικό μελέτης	Κείμενα από την τράπεζα θεμάτων για τα Νέα Ελληνικά της Α΄Τάξης του ΕΠΑ.Λ., πολυμεσικό υλικό: <ul style="list-style-type: none"> ○ εικόνα ○ βίντεο
Εκπαιδευτικά μέσα/ εργαλεία	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, βιντεοπροβολέας
Διάρκεια	8 ώρες
Σύντομη περιγραφή	Οι μαθητές εμβαθύνουν στη σχέση τους με το περιβάλλον. Μελετούν ποικιλία κειμενικών ειδών και εργάζονται σε πλήθος δραστηριοτήτων που στηρίζονται στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και που αφορούν στην κατανόηση και παραγωγή του προφορικού και του γραπτού λόγου, καλλιεργώντας δεξιότητες οπτικού, κριτικού και ψηφιακού γραμματισμού.

Σχεδιασμός και Περιεχόμενο σεναρίου	Δραστηριότητες	Υλικό – Κείμενα αναφοράς
<p>Αφόρμηση/ Προετοιμασία</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου</p> 	<p>Παρακολουθούν οι μαθητές ένα ολιγόλεπτο video και στη συνέχεια τους ζητούμε να αφηγηθούν αυτό που είδαν. Κατόπιν, εκθέτουν τα συμπεράσματά τους και την προβληματική η οποία τίθεται από το video. <i>Καλλιέργεια οπτικού γραμματισμού, κριτικής αντίληψης, σύνδεση με καθημερινά βιώματα-εμπειρίες, προσωπικές μαρτυρίες, ανταλλαγή απόψεων.</i></p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=y47-gmGvZhl&t=263s</p>
<p>1ο στάδιο</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου</p> 	<p>Στη συνέχεια, τους δίνεται ένα κείμενο « Υπάρχει μαγεία στη φύση. Περπάτησε κοντά της!»</p> <p>Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες και τους δίνεται από ένα ξεχωριστό φύλλο εργασίας διαμορφωμένο σύμφωνα με τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Τα δύο φύλλα εργασίας απευθύνονται στους χαμηλής ετοιμότητας και στους μέτριας/υψηλής ετοιμότητας μαθητές. Γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου και σύντομη γλωσσική του εξομάλυνση. Οι ερωτήσεις, κάποιες κοινές κάποιες διαφορετικές, ζητούν από τους μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίσουν συγκεκριμένες πληροφορίες από το κείμενο και να τις αποδώσουν με δικά τους λόγια. • Να ερμηνεύσουν τις λεξικογραμματικές επιλογές του συντάκτη σε σχέση με την πρόθεσή του. (ασκ.1-4) <p>Στη συνέχεια προβάλλεται ένα power point με εικόνες, τις οποίες οι μαθητές καλούνται να σχολιάσουν. Οι εικόνες αποτελούν την αφορμή για ανταλλαγή απόψεων και για την ανάπτυξη ενός εποικοδομητικού διαλόγου με τους μαθητές σχετικά με τη ζωή στην πόλη. Κατόπιν, συνεχίζουν με την άσκηση 5.</p> <p>Το στάδιο αυτό ολοκληρώνεται με γραπτή δραστηριότητα παραγωγής λόγου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (ασκ.6), για την οποία οι μαθητές εργάζονται ατομικά.</p>	<p>Κείμενο: « Υπάρχει μαγεία στη φύση. Περπάτησε κοντά της!»</p> <p>Φύλλο εργασίας 1 Φύλλο εργασίας 2</p> <p>Power Point</p>

	<p><i>Κατανόηση κειμένου και επιμέρους νοημάτων, παράθεση βασικών ιδεών, διερεύνηση γλωσσικών επιλογών και σύνδεσή τους με τους επικοινωνιακούς στόχους, διατύπωση αξιολογικών κρίσεων, παραγωγή προφορικού λόγου, διαφοροποιημένες γραπτές δραστηριότητες.</i></p>	
<p>2ο στάδιο</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου</p> 	<p>Οι μαθητές παρακολουθούν ένα ολιγόλεπτο βίντεο και αφηγούνται όσα παρακολούθησαν, καταλήγοντας σε συμπεράσματα σχετικά με τα μηνύματα που προβάλλει. Κατόπιν, εργάζονται σε μικτές ομάδες πάνω στο δεύτερο κείμενο που τους δίνεται «Ορατά τα τραύματα της περιβαλλοντικής μας ασυνειδησίας στις θάλασσές μας».</p> <p>Γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση και μοιράζονται στις ομάδες δύο φύλλα εργασίας. Οι εργασίες στα φύλλα εργασίας ζητούν από τους μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν πληροφορίες μέσα από το κείμενο και να το κατανοήσουν. • Να εντοπίζουν κειμενικά σχήματα και να κατανοούν τη λειτουργικότητά τους, αξιολογώντας τα σε συνάρτηση με τους εκάστοτε επικοινωνιακούς στόχους και το κειμενικό είδος. (ασκ.1-4) <p>Στη συνέχεια προβάλλονται δύο βίντεο, τα οποία αφορούν στη ρύπανση του περιβάλλοντος από τα πλαστικά. Αποτελούν την αφορμή για εποικοδομητική συζήτηση και για την ανάπτυξη του προφορικού λόγου των μαθητών. Κατόπιν, συνεχίζουν με την άσκηση 5.</p> <p>Το στάδιο αυτό ολοκληρώνεται με γραπτή δραστηριότητα παραγωγής λόγου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (ασκ.6), για την οποία οι μαθητές εργάζονται ατομικά.</p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=saeO570eot4</p> <p>Κείμενο: «Ορατά τα τραύματα της περιβαλλοντικής μας ασυνειδησίας στις θάλασσές μας»</p> <p>Φύλλο εργασίας 1 Φύλλο εργασίας 2</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=TsfceNY74</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=-ItN7wUa31g</p>
<p>3ο στάδιο</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού & γραπτού λόγου</p>	<p>Με την τεχνική της ιδεοθύελλας καλούνται οι μαθητές/μαθήτριες να εκφράσουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους, όταν βλέπουν κάποιον να πετάει σκουπίδια στο δρόμο. Στη συνέχεια, προβάλλονται φωτογραφίες από τον προαύλειο χώρο του σχολείου αλλά και από το εσωτερικό των αιθουσών που βρίθουν</p>	

από τα απορρίμματα των ίδιων των μαθητών και τις σχολιάζουν.

Τους δίνεται το κείμενο «The kids are not alright¹ [=Τα παιδιά δεν είναι εντάξει] »

Τους δίνονται, επίσης, δύο ξεχωριστά φύλλα εργασίας, τα οποία επεξεργάζονται κατά ομάδες. Οι ερωτήσεις επικεντρώνονται ώστε οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν το πρόβλημα που τίθεται και τις απόψεις του αρθρογράφου.
- Να συσχετίσουν τα κειμενικά σχήματα με τη θέση του συντάκτη του κειμένου. (ασκ.1-5)

Προβάλλεται στους μαθητές ένα ακόμα βίντεο που δείχνει μία αντίθετη από του κειμένου στάση των νέων απέναντι στο περιβάλλον. Αξιολογούν τις δύο διαφορετικές στάσεις και εκφράζουν τις απόψεις και τα συμπεράσματά τους. Κατόπιν, εργάζονται ατομικά στην παραγωγή γραπτού λόγου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο. (ασκ.6)

Διαφοροποιημένες δραστηριότητες, έκφραση απόψεων, σύγκριση στάσεων κατανόηση γραπτού λόγου.

Το στάδιο αυτό ολοκληρώνεται με γραπτές δραστηριότητες στη βάση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, που κάνουν οι μαθητές, εργαζόμενοι συνεργατικά σε ομάδες. Οι γραπτές δραστηριότητες δίνονται σε μορφή Τρίλιζας και οι ομάδες καλούνται να επιλέξουν ελεύθερα τρεις εργασίες, ώστε να σχηματίσουν τη ζητούμενη τρίλιζα. Οι εργασίες διαφοροποιούνται και καλύπτουν ολόκληρη τη θεματική ενότητα από διαφορετικές οπτικές και οι μαθητές αναλαμβάνουν διάφορους ρόλους *σύνθεση, δημιουργική γραφή*

[Φύλλο εργασίας 1](#)
[Φύλλο εργασίας 2](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=k6xpPk2UmFU>

Τρίλιζα

4ο στάδιο
(αξιολόγηση-

ανατροφοδότηση)

Για την αξιολόγηση των μαθητών υιοθετείται μια ολιστική προσέγγιση, διαμορφωτική και τελική στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και υλοποιείται σε ατομικό και σε ομαδικό επίπεδο. Ατομικά αποτιμάται η συμμετοχή των μαθητών στο διάλογο, η διατύπωση των προσωπικών τους απόψεων, ενδεικτικών της κριτικής τους αντιληπτικότητας, και η απόκρισή τους σε ερωτήματα που αφορούν στην κατανόηση των κειμένων και των βασικών τους ιδεών. Επιπλέον, αξιολογείται η συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας και η συμμετοχική διάθεση των μαθητών μέσα από τις

<p>Μαθητές/Μαθήτριες</p>	<p>ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες που υλοποιούνται στην σχολική τάξη. Σε ομαδικό επίπεδο αντικείμενο της αξιολόγησης είναι το τελικό προϊόν της εργασίας των μαθητών, ως αποτέλεσμα της συνθετικής τους ικανότητας και της δημιουργικής τους σκέψης.</p> <p>Επίσης, λαμβάνει χώρα η αυτοαξιολόγηση των μαθητών, οι οποίοι αξιολογούν τις γραπτές και προφορικές εργασίες τους με βάση σαφώς προκαθορισμένα κριτήρια:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ την τεκμηρίωση και ορθή επιχειρηματολογία ○ τη φαντασία και τη δημιουργικότητα ○ την ορθότητα στη λεκτική διατύπωση ○ την κατανόηση των βασικών ιδεών ○ την κατάρκτηση των γλωσσικών φαινομένων ○ την κατανόηση των ποικίλων κειμενικών ειδών και των χαρακτηριστικών τους. <p>Τέλος, οι μαθητές ετεροαξιολογούνται, και πάλι στη βάση συγκεκριμένων και σαφών κριτηρίων, αποτιμώντας τις εργασίες των συμμαθητών τους. Διατυπώνουν τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους, επισημαίνουν τα θετικά σημεία και τις αστοχίες, προσφέροντας μια νέα κριτική ματιά που θα ανανεώσει την προσωπική οπτική και θα ανοίξει το δρόμο σε νέα γνωστικά μονοπάτια και την ανάπτυξη ποικίλων γραμματισμών.</p>	
<p>Εκπαιδευτικός</p>	<p>Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού</p> <p>Καθ' όλη τη διάρκεια του σεναρίου ο εκπαιδευτικός είναι σε διαδικασία ανατροφοδότησης, ώστε να ελέγχει αν το σενάριο και οι δραστηριότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ εξυπηρετούν τους γενικούς σκοπούς και στόχους σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών για την Α΄ Τάξη Λυκείου. ○ εκπληρώνουν τους μαθησιακούς στόχους που έχουν τεθεί και φέρνουν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ○ ανταποκρίνονται στο προφίλ των μαθητών και στην διαφορετικές τους ανάγκες, προάγοντας τη διαφοροποιημένη διδασκαλία ○ αξιοποιούν ποικίλο αυθεντικό υλικό, προφορικό και γραπτό, προκειμένου να επιτευχθεί η βιωματική εμπλοκή των μαθητών ○ επιτρέπουν τη χρήση των νέων τεχνολογιών, οι οποίες εκσυγχρονίζουν το μάθημα, το καθιστούν πιο ενδιαφέρον και καλλιεργούν τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών ○ αναδεικνύουν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους (βιωματική, διερευνητική, ανακαλυπτική, ομαδοσυνεργατική) που 	

**Μαθητές/μαθήτριες
και Εκπαιδευτικός**

εξασφαλίζουν την αυτενέργεια των μαθητών και την ενεργό συμμετοχή τους

- παρέχουν τις απαραίτητες οδηγίες και χαρακτηρίζονται από σαφήνεια για την απρόσκοπτη εργασία των μαθητών
- διεξάγονται ομαλά μέσα στους προβλεπόμενους χρόνους με απόλυτη αλληλουχία και ροή
- εξασφαλίζουν ασφαλές για τους μαθητές περιβάλλον ελεύθερης έκφρασης και συνθήκες ενθάρρυνσης της μεταξύ τους συνεργασίας και αλληλεπίδρασης
- δίνουν την απαραίτητη ανατροφοδότηση στους μαθητές για τη συνέχιση ή τροποποίηση των ενεργειών τους.

Ο εκπαιδευτικός μαζί με τους μαθητές αποτιμούν τη διαδικασία μέσα από ανοιχτή επικοινωνιακή συζήτηση. Ανταλλάσσουν απόψεις, επισημαίνοντας τόσο τα θετικά σημεία του σεναρίου και όσα οφέλη αποκόμισαν από αυτό όσο και τις αδυναμίες ή τις παραλείψεις/αστοχίες που έχουν εντοπίσει. Συγκεφαλαιώνουν βασικές πτυχές του εξεταζόμενου θέματος που είναι πολυδιάστατο. Παράλληλα με τη μαθησιακή διαδικασία, οι υλοποιούμενες δράσεις συνδράμουν ουσιαστικά τη διεργασία επωφελούς αναστοχασμού και ανατροφοδότησης για ενεργή και αποτελεσματική μάθηση. Οι μαθητές εξωτερικεύουν σκέψεις και συναισθήματα για την περίοδο που διανύουν. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγώντας και ενισχύοντας τους μαθητές, αφορμάται από τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς τους και επιχειρούν από κοινού τη συνδιαμόρφωση ενός θετικού παιδαγωγικού κλίματος. Η διδακτική πράξη είναι μια δυναμική διαδικασία στη διάρκεια της οποίας επιδέχεται η διαφοροποίηση και αναθεώρηση της αρχικής στοχοθεσίας με κοινή συμμετοχή του εκπαιδευτικού και των μαθητών ανακαλύπτοντας νέες διαστάσεις του θέματος της εφηβείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κείμενο 1

Μη λογοτεχνικό κείμενο

Υπάρχει μαγεία στη φύση. Περπάτησε κοντά της!

Το κείμενο είναι άρθρο της Μαρίας Σκαμπαρδώνη και αντλήθηκε από τον ιστότοπο www.eleonescamp.gr.

Η γεμάτη άγχος και υποχρεώσεις ζωή στην πόλη μάς στέρησε ένα σπουδαίο αγαθό που είναι απαραίτητο για την ψυχική και σωματική μας υγεία: την επαφή μας με τη φύση, με το κομμάτι του εαυτού μας που έχει ανάγκη να έρθει σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον, με το ανόθευτο εκείνο κομμάτι του κόσμου που δεν έχει την τεχνητή επιρροή του ανθρώπου. Η φύση αναγεννά το εσωτερικό του ανθρώπου, τον εξημερώνει και τον γαληνεύει από τα άγχη της καθημερινότητας και την ασταμάτητη προσπάθεια να τα προλαβαίνουμε όλα.

Δεν υπάρχει, θεωρώ, σπουδαιότερη πρωτοβουλία από το να συμπεριλάβουμε στη ζωή μας την πεζοπορία στη φύση. Λίγη ώρα χωρίς κινητό, χωρίς υπολογιστή, χωρίς άγχος, χωρίς έγνοιες. Μόνο εμείς κοντά στον βαθύτερο εαυτό μας και κοντά στο λιτό και συνάμα αξεπέραστο μεγαλείο της φύσης που μπορεί να σου χαρίσει περισσότερα αγαθά από όσα πιστεύεις. Δεν είναι υπέροχο να μυρίζεις τον αέρα των δέντρων, τα λουλούδια και την ευωδία που αυτά αναβλύζουν, να παρατηρήσεις τα πουλιά; Δεν είναι υπέροχο να δροσιστείς στο ήρεμο νερό της λίμνης, να δοκιμάσεις τους αγνούς καρπούς της γης;

Η πεζοπορία στη φύση δεν είναι απαραίτητο να είναι μία μοναχική εμπειρία. Πάρε μαζί σου τους φίλους και την οικογένειά σου, ώστε να έχεις την ευκαιρία να έρθεις σε αληθινή και πραγματική επαφή με τους δικούς σου ανθρώπους. Θα είναι μία μοναδική ευκαιρία να μιλήσεις με τα άλλα πρόσωπα μέσα σε ένα περιβάλλον ηρεμίας και γαλήνης, θα έρθεις κοντά τους με ένα δέσιμο πιο δυνατό και αδιαπέραστο από τις ενοχλήσεις τις πόλεις.

Και όταν περπατάς στη φύση, μη συγκρατήσεις τον εαυτό σου. Τέντωσε το σώμα σου, κινήσου σαν αιλουροειδές. Μην πιέσεις τον εαυτό σου να περπατάει αρκετή ώρα αν δεν είσαι εκπαιδευμένος ή είσαι άπειρος• ξεκίνησε αργά και χαλαρά, το σώμα γνωρίζει μόνο του και θα συνηθίσει με τον καιρό.

Έλα κοντά στη φύση με μικρούς περιπάτους. Θα αγαλλιάσει όλος ο κόσμος σου, θα καθαρίσει η αναπνοή σου, θα γαληνέψει ο νους σου...

Φύλλο Εργασίας (Ομάδα 1)

1. Σε ποια παράγραφο τίθεται το θέμα του κειμένου από την αρθρογράφο; Ποιο είναι αυτό;
2. Πώς ερμηνεύετε το ασύνδετο σχήμα και την επανάληψη «χωρίς» στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου;
3. Να ερμηνεύσετε τον τίτλο του κειμένου.

4. Για τις παρακάτω φράσεις του κειμένου να σημειώσετε αν γίνεται κυριολεκτική ή μεταφορική χρήση της γλώσσας.
το κομμάτι του εαυτού
να παρατηρήσεις τα πουλιά
θα έρθεις κοντά τους με ένα δέσιμο πιο δυνατό

5. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

Συνθήκες ζωής κοντά στη φύση	Συνθήκες ζωής στην πόλη

6. Έχεις μετακομίσει για τις σπουδές σου στην Αθήνα. Να γράψεις ένα mail στον/η φίλο/η σου στο οποίο περιγράφεις τις εντυπώσεις σου από τη ζωή των ανθρώπων στην πρωτεύουσα και τα συναισθήματά σου. (150-200 λέξεις)

Φύλλο Εργασίας (Ομάδα 2)

1. Με ποιον τρόπο η φύση μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη επικοινωνία με τους συνανθρώπους μας;
2. Γιατί η αρθρογράφος χρησιμοποιεί το β' ενικό ρηματικό πρόσωπο;
3. Σε τι εξυπηρετούν τα ερωτήματα στη δεύτερη παράγραφο;
4. Για τις παρακάτω φράσεις του κειμένου να σημειώσετε αν γίνεται κυριολεκτική ή μεταφορική χρήση της γλώσσας.
το κομμάτι του εαυτού
να παρατηρήσεις τα πουλιά
θα έρθεις κοντά τους με ένα δέσιμο πιο δυνατό

5. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

Συνθήκες ζωής κοντά στη φύση	Συνθήκες ζωής στην πόλη

6. Έχεις μετακομίσει για τις σπουδές σου στην Αθήνα. Να γράψεις ένα mail στον/η φίλο/η σου στο οποίο περιγράφεις τις εντυπώσεις σου από τη ζωή των ανθρώπων στην πρωτεύουσα και τα συναισθήματά σου. (150-200 λέξεις)

Κείμενο 2

Μη λογοτεχνικό κείμενο

Ορατά τα τραύματα της περιβαλλοντικής μας ασυνειδησίας στις θάλασσές μας

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί απόσπασμα από ανάρτηση του Γιώργου Γραμματικάκη στο Facebook με αφορμή την παρέμβασή του στις 04.09.2018 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιβάλλοντος για την κατάργηση ορισμένων πλαστικών μίας χρήσης. Ανακτήθηκε στις 30.12.2021 από τον ιστότοπο <https://grammatikakis.gr/gr/stin-eurovouli/>.

Είναι λοιπόν γεγονός. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να απαγορευτούν ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που ρυπαίνουν τις ευρωπαϊκές θάλασσες. Καλαμάκια, μπατονέτες, πλαστικά μαχαιροπίρουνα και πιάτα. Ας σημειωθεί ότι γι' αυτά τα είδη υπάρχουν εναλλακτικά προϊόντα, άμεσα διαθέσιμα και οικονομικά προσιτά. Παράλληλα, για κάποια άλλα προϊόντα, όπως τα πλαστικά κουτιά για τη μεταφορά τροφίμων, αλλά και τα ποτήρια, προτείνεται να καθοριστούν εθνικοί στόχοι μείωσης της χρήσης τους. Όλα μαζί αποτελούν -ούτε λίγο, ούτε πολύ!- το 70% των θαλάσσιων απορριμμάτων. Η επιτυχία που είχε, ακόμα και στην χώρα μας, η προσπάθεια περιορισμού της πλαστικής σακούλας μάς δίνει αισιοδοξία για τους νέους αυτούς στόχους.

Ενώ, όμως, οι κατευθύνσεις που χαράζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και επεξεργάζεται ήδη η Επιτροπή Περιβάλλοντος είναι αναμφίβολα θετικές, στη δική μου παρέμβαση τόνισα ότι δεν αρκούν, και χρειάζεται μεγαλύτερη τόλμη. Ο λόγος είναι απλός: Έχουμε ήδη καθυστερήσει και ο πλανήτης μας, ιδιαίτερα όμως οι θάλασσές του, φέρουν ορατά τα τραύματα της περιβαλλοντικής μας ασυνειδησίας. Η πικρή αυτή αλήθεια είναι ιδιαίτερα οδυνηρή για μια χώρα που ευτύχησε να έχει ευλογημένες θάλασσες και απέραντες ακτές: την Ελλάδα. Στο βιβλίο μου «Ένας Αστρολάβος του Ουρανού και της Ζωής» έγραφα ήδη από παλιά: «Το θαύμα του Αιγαίου και το Ιόνιο πέλαγος, οι απέραντες ελληνικές ακτές και τα συμπλέγματα των νησιών βρίσκονται σε πολλαπλή ομηρεία. Απειλούνται από τα πετρέλαια και τους ρύπους των πλοίων, τη δυναμίτιδα και τις παράνομες τράτες, τα σκουπίδια στις ακτές και στις ψυχές μας. Στον βυθό των θαλασσών διακρίνονται μπουκάλια και πλαστικά,

The kids are not alright [= Τα παιδιά δεν είναι εντάξει]

Το κείμενο αποτελεί άρθρο του Κοσμά Βίδου που δημοσιεύτηκε στο ΒΗΜΑgazino της εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ στις 18 Οκτωβρίου 2020 (με ελάχιστες αλλαγές).

Ένα από τα τελευταία μπάνια της χρονιάς. Στην παραλία, την ώρα που πέφτει ο ήλιος και που ο ένας μετά τον άλλον οι κολυμβητές μαζεύουν τα πράγματά τους, παρακολουθώ μια χαρούμενη παρέα. Είναι περισσότερα από δέκα παιδιά, μαθητές των πρώτων τάξεων του γυμνασίου. Γιορτάζουν τα γενέθλια ενός εξ αυτών με πίτσες, αναψυκτικά, σουβλάκια, μουσική στη διαπα-σών. Η άμμος γύρω τους είναι γεμάτη χαρτοπόλεμο και κομφετί. Αυτά θα μπορούσαν να λείπουν, θα παιδευτούν πολύ για να τα μαζέψουν, σκέφτομαι. Σιγά που θα τα μάζευαν! Σηκώνονται, πάντα με τα γέλια και με τα πειράγματά τους, παίρνουν τα ποδήλατά τους και φεύγουν, αφήνοντας πίσω τους και τα κομφετί, και πέντε -έξι μεγάλα χαρτονένια κουτιά πίτσας, και τα τενεκεδάκια των αναψυκτικών τους. Μια κυρία - μαμά τους; γιαγιά τους; απλώς γνωστή ή φίλη; - σηκώνεται από την πετσέτα της και τους φωνάζει: «Από το πεζοδρόμιο να πηγαίνετε, προσεκτικά!». Και αρχίζει να μαζεύει τα σκουπίδια τους, ενώ τα θαλασσοπούλια έχουν ήδη αρχίσει να τσακώνονται πάνω από μια μπουκιά λιωμένης και κολλημένης στο χαρτόνι μοτσαρέλας. Τα παιδιά, ποδηλατώντας, απομακρύνονται.

Πώς να τα δικαιολογήσεις; Πώς να δικαιολογήσεις τα αδικαιολόγητα; Επικαλούμενος το μικρό της ηλικίας τους; «Παιδιά είναι ακόμα, όταν μεγαλώσουν θα στρώσουν». Ρίχνοντας το βάρος στους γονείς τους; «Αυτοί φταίνε που δεν τους έμαθαν τα απαραίτητα». Κατηγορώντας το σχολείο, που «θα έπρεπε να δίνει μεγαλύτερη βάση σε θέματα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης»; Αν αυτά τα αγόρια και τα κορίτσια με τα αστραφτερά μυαλουδάκια, με τα πολλά προσόντα, με τις άπειρες ποιότητες στους χαρακτήρες τους, τα μά-θαιναν κάποιοι πως, εκτός από δικαιώματα, έχουν και υποχρεώσεις, πως δεν περιστρέφεται όλος ο κόσμος γύρω τους, και πως δεν θα είμαστε διαρ-κώς δίπλα τους για να δικαιολογούμε τα σφάλματά τους και για να βρίσκουμε άλλοθι και για τις πιο απαράδεκτες συμπεριφορές τους, ίσως και να γίνονταν πιο ευτυχημένοι άνθρωποι. Θα ήταν σίγουρα πιο οχυρωμένα απέναντι στα προβλήματα που τα περιμένουν. Και πιο συνειδητοποιημένα ως πολίτες, κυρίως για το δικό τους καλό.

Δεν νοσταλγώ τις εποχές που η σωστή διαπαιδαγώγηση συνεπαγόταν μεγάλη αυστηρότητα και ελάχιστη τρυφερότητα, και που τα παιδιά μεγάλωσαν με υπερβολικούς περιορισμούς. Απλώς παρατηρώ πως, υπερπροστατευτικοί με τα δικά μας παιδιά, έτοιμοι να δικαιολογήσουμε κάθε παραπάτημά τους, κλείνοντας τα μάτια στις γαϊδουριές τους, έχουμε φτάσει στο άλλο άκρο. Σκουπίζουμε τον ιδρώτα τους πριν καν ιδρώσουν. Δεν στεκόμαστε κριτικά απέναντι τους, μόνο τα δικαιολογούμε, ό,τι και αν κάνουν. Τρέμουμε μην κουραστούν, μη στριμωχτούν, μη στενοχωρηθούν, μην παραπατήσουν και γρατζουνίσουν το γόνατό τους. Ξεχνώ-ντας ότι, ακόμη κι αν το γρατζουνίσουν, «ώσπου να παντρευτούν θα γιάνει». Το μόνο που δεν θα γιάνει, αν δεν το φροντίσουμε τώρα, είναι το υπε-ρεγώ τους, ως κύριο συστατικό του χαρακτήρα τους. Και εμείς δεν θα είμαστε συνέχεια πίσω τους να μαζεύουμε τα «σπασμένα».

Φύλλο εργασίας 1

1. Ποιο περιστατικό έδωσε την αφορμή για τη συγγραφή αυτού του άρθρου;
2. Ποιες είναι οι απόψεις του αρθρογράφου για τη σημερινή διαπαιδαγώγηση των παιδιών;
3. Για ποιο λόγο χρησιμοποιεί το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο;
4. Για τις παρακάτω φράσεις του κειμένου, να σημειώσετε αν γίνεται κυριολεκτική ή μεταφορική χρήση της γλώσσας.
παίρνουν τα ποδήλατά τους και φεύγουν
αυτά τα αγόρια και τα κορίτσια με τα αστραφτερά μυαλουδάκια
κλείνοντας τα μάτια στις γαϊδουριές τους
5. Να γράψετε από μία συνώνυμη για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου.
κατηγορώντας σφάλματα φταίει κύριο
6. Διάβασες το παραπάνω άρθρο και αποφάσισες στο πλαίσιο εκστρατείας περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης με τίτλο: «προστατεύω το περιβάλλον – ζω καλύτερα» να γράψεις ένα δικό σου άρθρο (100-250 λέξεων), στο οποίο να προτείνεις συγκεκριμένες δράσεις για τους νέους της πόλης σου που θα στοχεύουν τόσο στη διαφύλαξη της οικολογικής ισορροπίας της περιοχής όσο και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων. Το άρθρο σου θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σου.

Φύλλο εργασίας 2

1. Πώς θα μπορούσε να δικαιολογηθεί η συμπεριφορά των παιδιών; Ο αρθρογράφος συμμερίζεται αυτές τις απόψεις;
2. Ποιες είναι οι απόψεις του αρθρογράφου για τη σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών;
3. Πώς ερμηνεύετε τον τίτλο του κειμένου;
4. Για τις παρακάτω φράσεις του κειμένου, να σημειώσετε αν γίνεται κυριολεκτική ή μεταφορική χρήση της γλώσσας.
παίρνουν τα ποδήλατά τους και φεύγουν
αυτά τα αγόρια και τα κορίτσια με τα αστραφτερά μυαλουδάκια
κλείνοντας τα μάτια στις γαϊδουριές τους
5. Να γράψετε από μία συνώνυμη για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου.
κατηγορώντας σφάλματα φταίει κύριο
6. Διάβασες το παραπάνω άρθρο και αποφάσισες στο πλαίσιο εκστρατείας περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης με τίτλο: «προστατεύω το περιβάλλον – ζω καλύτερα» να γράψεις ένα δικό σου άρθρο (100-250 λέξεων), στο οποίο να προτείνεις συγκεκριμένες δράσεις για τους νέους της πόλης σου που θα στοχεύουν τόσο στη διαφύλαξη της οικολογικής ισορροπίας της περιοχής όσο και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων. Το άρθρο σου θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σου.

Τρίλιζα

- ✚ Να γράψετε ένα άρθρο για την ηλεκτρονική σελίδα του σχολείου μιλώντας για τα αίτια της καταστροφής του περιβάλλοντος.
- ✚ Να καταγράψετε σε ελεύθερο στίχο τη σημασία που έχει η επαφή του ανθρώπου με τη φύση.

- ✚ Να γράψετε μία επιστολή προς τον Δήμαρχο της πόλης σας στην οποία να θίγετε το πρόβλημα των σκουπιδιών για το οποίο ζητάτε να δοθεί λύση.
- ✚ Αλληλογραφείτε με μία/έναν συνομήλική/ό σας που γνωρίσατε μέσα από το πρόγραμμα Erasmus και που πρόκειται να φιλοξενήσετε την ερχόμενη άνοιξη. Σε mail να περιγράψετε το νησί στο οποίο κατοικείτε.
- ✚ Να κάνετε μία σύντομη έρευνα για τα απορρίγματα που συναντάμε ως απορρίμματα στις παραλίες.
- ✚ Να δημιουργήσετε ένα βίντεο με το οποίο θέλετε να ευαισθητοποιήσετε τους συμμαθητές σας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- ✚ Συμμετέχετε σε ένα σχολικό διαγωνισμό όπου καλείστε να δημιουργήσετε μια αφίσα σχετική με την προστασία του περιβάλλοντος.
- ✚ Να παρακολουθήσετε μια ταινία σχετική με το περιβάλλον και να την παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας.
- ✚ Να συντάξετε μία πρόσκληση προς τους συμμαθητές σας για συμμετοχή σε μία δράση καθαρισμού στην περιοχή σας και να υλοποιήσετε αυτή τη δράση.